

مبانی و روش‌های ترسیم مقدماتی

انتشارات طحان

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

مبانی و روش‌های

ترسیم مقدماتی

تألیف

محمدرضا مبهوت

عضو هیات علمی دانشگاه

نازنین علی‌زاده قناد

مدرس دانشگاه

انتشارات طحان

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

سرشناسه	: مبهوت، محمدرضا، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی و روش‌های ترسیم مقدماتی / تالیف محمدرضا مبهوت، نازنین علی‌زاده‌قناد.
مشخصات نشر	: تهران: طحان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۲ ص.: مصور؛ ۲۲×۲۹ س.م.
شابک	: 978-600-7581-17-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: ترسیم و طراحی
موضوع	: ترسیم و طراحی -- روش‌شناسی
شناسه افزوده	: علی‌زاده قناد، نازنین، ۱۳۶۷ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ م۲/م۲۴/۷۱۰/NC۷
رده بندی دیویی	: ۷۴۱/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۷۵۷۶۷

مبانی و روش‌های ترسیم مقدماتی

تألیف: محمدرضا مبهوت

نازنین علی‌زاده قناد

ناشر: طحان

مدیر تولید: ابوالفضل چلانلو

چاپ: آرمانسا

صحافی: آرمانسا

لینتوگرافی: آرمانسا

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹-۱۷-۷۵۸۱-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان



تلفن‌های مرکز بخش انتشارات طحان: ۶۶۴۰۳۱۹۱ - ۶۶۴۰۳۲۰۸ - ۰۲۱
فاکس: ۶۶۹۶۷۰۵۹ شماره همراه: ۰۹۱۲۱۹۸۵۶۱۷

www.tahan-pub.com

در این کتاب با ارائه مفاهیم تئوری و عملی بصری، تعریف، تمرین و روش‌های مختلف ترسیم مقدماتی؛ در جهت ارتقاء قوه تخیل و ادراک بصری؛ که هدف از آن بیان کردن از طریق دیدن و تجسم کردن می‌باشد، حاصل می‌شود. هدف دیگر از تالیف این کتاب تقویت توانایی طراحی با دست آزاد با استفاده از ساده‌ترین و مناسب‌ترین ابزار قابل دسترس، در جهت افزایش مهارت‌ها و فنون یادگیری در ترسیم و نیز بالا بردن کیفیت آموزشی به منظور طرحی خلاقانه، متناسب با موضوع مورد نظر مطالبی ارائه شده است. در کتاب مبانی و روش‌های ترسیم مقدماتی سعی شده تا با گسترش متدولوژی‌های مناسب، دنیای پیرامون را قابل درک، زیبا و جذاب جلوه دهد. لازم به ذکر است تمام مطالب ذکر شده در این کتاب قابل استفاده برای دانشجویان معماری و شهرسازی می‌باشد.

در فصل اول این کتاب، در ابتدا با تعریف بینایی به عنوان اولین حس از حواس پنجگانه سعی شده تا مخاطب را به اهمیت این عضو از بدن متوجه سازیم. سپس مفاهیمی در مورد تفاوت در دیدن و نگاه کردن به همراه مثال‌هایی برای درک بهتر از این موضوع بیان شده است.

در فصل دوم این کتاب، به منظور افزایش درک بصری به توضیح مبانی سواد بصری، ابزارهای ارتباط بصری و روش‌های کسب آن پرداخته شده تا توانایی و قدرت تجسم از عینیت و انتزاع بیشتر شده و هنرآموزان بتوانند خلاقیت را در خود ایجاد و تقویت کنند.

در فصل سوم این کتاب، در ابتدا هنر را تعریف کرده و سپس مفهوم طراحی و نقش تصورات، تخیلات، خاطرات و عینیت در آن بررسی شده و نیز روش‌هایی برای دقت بصری و آمادگی جسم و روان قبل از شروع به طراحی کردن، ذکر شده است.

در فصل چهارم این کتاب، به بررسی چستی فرم، شکل و خطوط محیطی پرداخته شده و در آخر نمونه‌ای از روند طراحی از کل به جزء قرار داده شده است.

در فصل پنجم این کتاب، ابتدا به معرفی ابزارهای مورد استفاده در طراحی پرداخته شده و سپس نحوه استفاده و وضعیت قرار گیری آن‌ها توضیح داده شده است.

در فصل ششم این کتاب، ابتدا به معرفی انواع خط، حالت‌ها و معانی هر یک از آن‌ها پرداخته شده و سپس نمونه‌هایی از تکنیک‌های استفاده از آن‌ها ارائه شده است. چند تمرین بسیار کاربردی به منظور یادگیری بیشتر و تقویت قدرت دست و ذهن در استفاده از این خطوط در انتهای این فصل آورده شده است.

در فصل هفتم این کتاب، عناصر پایه و اصلی ارتباط بصری، معرفی شده و انواع حالت‌ها و موقعیت‌های مختلف تک تک آن‌ها بررسی شده است. برای هر کدام از این عناصر نمونه‌هایی به منظور تمرین و درک بهتر قرار داده شده است.

در فصل هشتم این کتاب، نقش نور، سایه روشن و کنتراست را در چگونگی کیفیت و بیان تصاویر بررسی شده و سپس به معرفی انواع هاشورها، بافت و تناسب، به عنوان ارزش‌های بصری برای جذابیت، کیفیت، اندازه و بالا بردن درک بصری پرداخته شده است.

در فصل آخر از این کتاب، با آگاهی و درک از موضوعاتی که در فصل‌های قبل مطرح شد، در این فصل انواع تکنیک‌های ارتباط بصری را به صورت دو قطب متقابل و تک معرفی شده و همزمان مفاهیم و معانی مربوط به هر یک را به همراه نمونه‌هایی، ارائه شده است.

امید است کتاب حاضر مورد توجه دانشجویان، اساتید، دانشجویان، هنرآموزان و کلیه علاقه‌مندان به مباحث سواد بصری و روش‌های ترسیم مقدماتی، واقع شود.

با سپاس

محمد رضا مبهوت - نازنین علی زاده قناد

فصل اول: حس بصری

- ۱ - مقدمه ۱۲
- ۲ - مجرای حسی بینایی ۱۲
- ۳ - دیدن و نگاه کردن، به عنوان یک مسأله شناختی ۱۲

فصل دوم: مفاهیم سواد بصری

- ۱ - مقدمه ۱۶
- ۲ - مفاهیم بصری چیست؟ ۱۶
- ۳ - ابزار ارتباط بصری ۱۷
- ۳-۱ - روشی برای کسب سواد بصری ۱۷
- ۴ - سواد بصری در فرهنگ تصویری ۱۸

فصل سوم: از تفکر تا طراحی

- ۱ - مقدمه ۲۰
- ۲ - هنر خلاق ۲۰
- ۳ - تفکر بصری در طراحی ۲۱
- ۴ - مفهوم طراحی ۲۱
- ۵ - بیان تصورات و عینیات ۲۲
- ۶ - افزایش توانایی در طراحی ۲۲
- ۷ - اهمیت تجربه ها ۲۳
- ۸ - دیدن و تجسم کردن ۲۴
- ۹ - خلاقیت و تسلط در طراحی ۲۵
- ۱۰ - طراحی از عینیت ۲۵
- ۱۱ - طراحی از تصورات ۲۶
- ۱۲ - بیان تصویر و خاطره ی ذهنی ۲۶
- ۱۳ - آمادگی جسم و روان ۲۶
- ۱۴ - تکنیک های ترسیمی ۲۷
- ۱۵ - روشی برای سنجش بصری ۲۸
- ۱۶ - افزایش دقت بصری ۲۹

فصل چهارم: فرم و شکل

- ۱ - مقدمه ۳۲
- ۲ - خطوط محیطی در طراحی ۳۳
- ۳ - فرم چیست؟ ۳۳
- ۴ - تعریف شکل ۳۴
- ۵ - خطوط محیطی مجزا کننده ی شکل ۳۵
- ۶ - روند طراحی از کل به جزء ۳۶

فصل پنجم: شناخت و کاربرد وسایل طراحی

- ۱ - مقدمه ۴۰
- ۲ - ابزار طراحی ۴۰
- ۲-۱ - مداد ۴۰

۴۲.....	۲-۲ - قلم.....
۴۴.....	۲-۳ - محو کن.....
۴۴.....	۲-۴ - کاغذها.....
۴۵.....	۳- حالت های گرفتن مداد در دست.....
۴۶.....	۴- نحوه قرار گیری تخته شاسی.....
۴۶.....	۵- موقعیت قرارگیری مداد نسبت به کاغذ و کیفیت اثر آن.....
فصل ششم: انواع خط در طراحی	
۴۸.....	۱ - مقدمه.....
۴۸.....	۲- انواع خط در ترسیم گرافیکی.....
۴۸.....	۲-۱ - خط کروکی.....
۴۹.....	۲-۲ - خط اسکیس.....
۴۹.....	۲-۲-۱ - تعریف اسکیس.....
۵۰.....	۲-۳ - خط تنالیده دار.....
۵۰.....	۲-۴ - خط نیمرخ و خط ساده طراحی.....
۵۲.....	۳- نمونه ها و تکنیک های طراحی با مداد.....
۵۲.....	۳-۱ - خط ناقص یا ترسو و خط صریح.....
۵۲.....	۳-۲ - کاربرد انواع خطوط طراحی.....
۵۴.....	۳-۳ - طراحی خطوط با ضخامت های یکسان و متفاوت.....
۵۶.....	۴- پس زمینه، زمینه میانی و پیش زمینه.....
۵۸.....	۵- تمرین های خط.....
فصل هفتم: عناصر پایه ارتباط بصری	
۶۶.....	۱ - مقدمه.....
۶۶.....	۲- مبانی ادراک عناصر بصری.....
۶۶.....	۲-۱ - نقطه.....
۶۷.....	۲-۱-۱ - موقعیت های مختلف نقطه.....
۶۸.....	۲-۱-۲ - تصاویر نقطه ای.....
۷۰.....	۲-۲ - خط.....
۷۰.....	۲-۲-۱ - کیفیت بیانی خطوط.....
۷۱.....	۲-۲-۲ - خط در هنر تجسمی.....
۷۳.....	۲-۳ - حالت های خط.....
۷۳.....	۲-۴ - تصاویر خطی.....
۷۵.....	۲-۳ - سطح.....
۷۵.....	۲-۳-۱ - شکل های پایه هندسی.....
۷۶.....	۲-۳-۲ - نقش رنگ در شکل های اصلی هندسی.....
۷۷.....	۲-۳-۳ - نمونه تصاویر کار با سطح (جوهر راپید).....
۷۹.....	۲-۴ - نمونه تصاویر کار با نقطه، خط و سطح (جوهر راپید).....
۸۱.....	۳- تجزیه و ترکیب.....
۸۱.....	۴- آبستره، انتزاع یا تجرید.....
۸۳.....	۴-۱ - نمونه تصویر آبستره.....

۸۵.....	۴-۲- نمونه تصویر انتزاعی.....
۸۶.....	۵- جهت دیدن.....
	فصل هشتم: ارزش های شدت رنگ (سایه- روشن)
۸۸.....	۱- مقدمه.....
۸۸.....	۲- نور و روشنایی.....
۹۰.....	۳- سایه روشن.....
۹۰.....	۴- کتتر است.....
۹۱.....	۵- ارزش های شدت رنگ (هاشور).....
۹۳.....	۶- نحوه سایه پردازی.....
۹۳.....	۶-۱- موقعیت قرار گیری مداد و کیفیت سایه زنی:.....
۹۴.....	۶-۲- نکاتی برای جهت سایه زدن:.....
۹۸.....	۷- بافت.....
۱۰۱.....	۸- تناسب و مقیاس.....
۱۰۲.....	۸-۱- مستطیل طلایی.....
۱۰۴.....	۸-۲- دنباله ی فیبوناچی.....
	فصل نهم: تکنیک های ارتباط بصری
۱۰۸.....	۱- مقدمه.....
۱۰۸.....	۲- فرم و محتوا.....
۱۰۸.....	۳- درک اطلاعات بصری.....
۱۰۸.....	۴- انواع تکنیک های ارتباط بصری.....
۱۰۹.....	۴-۱- تعادل.....
۱۱۱.....	۴-۲- عدم تعادل.....
۱۱۳.....	۴-۳- تقارن و عدم تقارن.....
۱۱۳.....	۴-۴- حرکت و سکون.....
۱۱۴.....	۴-۵- وضوح و محو بودن.....
۱۱۵.....	۴-۶- عمق و صافی یا تختی.....
۱۱۶.....	۴-۷- حالت های مختلف مثبت و منفی.....
۱۱۶.....	۴-۷-۱- شکل های فعال مثبت و منفی با کیفیت شکلی مثبت.....
۱۱۸.....	۴-۷-۲- حجم مثبت و حجم منفی.....
۱۱۹.....	۴-۸- تراکم و پراکندگی.....
۱۱۹.....	۴-۹- رهایی و بسته بودن.....
۱۲۰.....	۴-۱۰- خشکی و طراوت.....
۱۲۰.....	۴-۱۱- انفجار.....
۱۲۱.....	۴-۱۲- بافت.....
۱۲۲.....	۴-۱۳- سیکی.....
۱۲۲.....	۴-۱۴- سنگینی.....
۱۲۳.....	۴-۱۵- نسیم.....
۱۲۳.....	۴-۱۶- شناوری.....
۱۲۴.....	۴-۱۷- ریزش.....

۱۲۵ پارگی	۴-۱۸
۱۲۵ ترک خوردگی	۴-۱۹
۱۲۶ ریتم	۴-۲۰
۱۲۷ خشم و عصبانیت	۴-۲۱
۱۲۸ طغیان	۴-۲۲
۱۲۸ صیقلی و خشنی	۴-۲۳
۱۲۹ نرمی و سختی	۴-۲۴
۱۳۰ کشش و گروه بندی	۵-۱
۱۳۰ تکامل	۵-۱

فهرست منابع و مآخذ